

॥ ॐ श्री साईराम ॥
 'साई पर्स ऑफ व्हिजडम'
 साई ज्ञानमौक्तिके

भगवान साईबाबांच्या चरणकमलांना वंदन

भाग १६ अ

प्रो. अनिलकुमार यांनी हे भाषण अधिकचा सत्संग म्हणून सादर केलं आहे. प्रशांति निलयमच्या व्हरांड्यात दुपारच्या बैठकीत त्यांच्याभोवती जमलेल्या विद्यार्थ्यांना दिलेले निवडक आणि जास्तीचे संदेश आहेत. ही भाषणे चालू राहतील.

बंधु भगिनीनो, २००१ वर्षी प्रशांति निलयमच्या व्हरांड्यात आणि साई कुलवंत हॉलमध्ये, विद्यार्थी आणि गुरू यांच्याबरोबर झालेल्या भगवान बाबांच्या संवादांचा आपण अंतर्भाव करीत आहोत. माझं जर बरोबर असेल तर २००२ संवाद आणि जून, जुलै, नोव्हेंबर २००१ आणि असेच काही संवाद आपण पूर्ण केलेले आहेत. हे सर्व शक्य करून घेतल्याबद्दल मी भगवान बाबांचा ऋणी आहे, आभारी आहे. हे घडेल असं मला स्वप्नातही वाटलं नव्हतं. तेलगु सनातन सारथीमध्ये ते प्रकाशित झाले आहेत हे ऐकल्यावर खूपशा इंग्लिश वाचकांची मला भगवानांचे संवाद इंग्लिशमधून अनुवाद करण्याकरता विचारणा केली होती. मी त्यांना सांगितले की आम्ही याचा विचार जरूर करू. दोन-अडीच वर्षे निघून गेली आणि आता ते घडून येत आहे. “काही गोष्टी घडून येण्यासाठी आणि प्रत्यक्षात येण्यासाठी योग्य वेळ यावी लागते.” असे स्वामी म्हणतात, त्याचं हेच कारण असावं. भगवानांच्या हातातील परिणाकारक साधन झाल्याबद्दल आणि डिसेंबर २००१ चा हा कार्यक्रम पाहिल्यावर मी तुमचे अभिनंदन करतो.

“ताठ बसा, तुमचा पाठीचा कणा वाकवे नका.”

हा प्रसंग डिसेंबर २००१ मधील आहे. दुपारी नेहमीप्रमाणे भगवान सावकाश, शांतपणे, रुबावात आणि हसतमुखाने आले आणि खुर्चीत आसनस्थ झाले. त्यांनी समोरच बसलेल्या एका मुलाकडे नजर टाकली. तो मुलगा पाठीत वाकून बसला होता. ताबडतोब स्वामी त्याला म्हणाले, “ताठ बस! पाठ वाकवून बसू नकोस. सरळ बस. कारण? रक्तप्रवाह योग्य तऱ्हेने होण्यासाठी, चालण्यासाठी पाठीच्या कण्याला काम करू दे. जर तू असा वाकून बसलास तर समस्या निर्माण होईल. त्यापुढे वाकलेला पाठीच्या कण्यामुळे स्मरणशक्तीवर परिणाम होतो. तुम्ही तरूण विद्यार्थ्यांनी स्मरणशक्ती अशी गमावू नये. नंतर जर अपघातामध्ये पाठीच्या कण्याला दुखापत झाली तर ते फार गंभीर स्वरूपाचे आहे आणि काही वेळा, ते मृत्यूचेही कारण होतं. त्यामुळे पाठीचा कणा फार महत्त्वाचा भाग असून तुम्हाला त्यांची खूप काळजी घेतली पाहिजे.” असं भगवान म्हणाले.

“बोलताना काळजी घ्या.- जिभेने केलेली चूक सुधारता येत नाही.”

बाबा असंही म्हणाले की बोलताना काळजी घ्या. चुकून झालेल्या जिभेच्या चुका सुधारता येत नाहीत. मुलांनो, मी तुम्हाला एकमेकांशी बोलताना पाहतो. तुम्ही बोलता तेव्हा खूप काळजीपूर्वक बोलावं असं मला वाटतं. तुम्ही हळुवारपणे आणि गोड बोलावं असं मला वाटतं. तुम्ही दुसऱ्या कोणाशी खोटं बोलणं, त्यांच्यावर टीका करणं किंवा त्यांच्यावर दोषारोप करण्याची संधी स्वतःला देऊ नका. नाही. तेव्हा तुम्ही बोलताना काळजीपूर्वक बोला. समजा तुमचा पाय घसरला तर तुम्ही पाय स्वच्छ करू शकता, पण जीभ घसरली तर ती सुधारता येणार नाही. तुम्ही तुमचं बोलणं परत घेऊ शकत नाही. म्हणून बोलताना खूप काळजी घ्या.”

“मी स्पर्धेत पळायला तयार आहे.”

आणि मग स्वामींनी इकडे तिकडे पाहिले, डोके वळवून इतरत्र पाहिले, तेव्हा त्यांना एक प्रौढ, उतार वयाचा माणूस दिसला आणि ते म्हणाले, “मुलांनो, तुम्ही त्याच्याकडे पहा, तो माझ्याच वयाचा आहे. तो किती वाकला आहे ते पहा, आणि त्याचे हात पहा, पाय पहा, ते कसे एखाद्या घड्याळाच्या लंबकाप्रमाणे हलत आहेत. पहा.

बघा, तो कसा आहे ते पाहा. त्याच्याकडे पहा, मी ज्या वयाचा आहे तितक्या मोठ्या वयाचा मी दिसतो का? नाही दिसत. मी तसा दिसत नाही. मी अजूनही धावण्याच्या शर्यतीत धावायला तयार आहे. मला कधीही आजारपण आलं नाही किंवा कोणतेही रोग झालेले नाहीत. मी कधीही, कोणतेही मलम लावलेले नाही, औषणे घेतलेली नाहीत.

“स्वामी भक्तांचे दुखणे स्वतःवर घेतात.”

स्वामींनी सांगितलेले हे पुढील विधान अधोरेखित करा. कारण ते जगातील समस्त भक्तवर्गासाठी फार महत्त्वाचे आहे. “मी जेव्हा एखाद्या भक्ताचे दुखणे माझ्यावर, स्वतःवर घेतो, तेव्हा मी आजारी दिसतो, दुसरे काहीही नसते.” ह्या संदर्भात भगवानांनी बिड्डाल किशताप्पा ह्या भक्ताचा उल्लेख केला, त्यांनी त्यांच्याबद्दल सांगायला सुरूवात केली. बिड्डाला याचा अर्थ ‘मुले’ असा आहे. बिड्डाला किशताप्पाला खूप मुले होती. भगवानांनी विनोदात म्हटले, “जेव्हा किशताप्पा आपल्या मुलांना घेऊन कॅन्टिनमध्ये जात असे, तेव्हा एखाद्या प्राथमिक शाळेचा शिक्षक मुलांना घेऊन वर्गात जात असल्यासारखे दिसत असे.” ते दृश्य असे दिसत असे. हा किशताप्पा विणकराचे काम करून चरितार्थ चालवत असे. तो विणकर होता. तो साड्या विणून विकत असे. त्यातून त्याला चरितार्थापुरते पैसे मिळत असत. एदा हा किशताप्पा खूप आजारी पडला, त्यावेळेस भगवानांनी त्याचा आजार स्वतःवर घेतला. लक्षात घ्या. मी भगवानांनी सांगितलेली गोष्टच सांगत आहे. काल्पनिक काहीही नाही. त्यात बदललेलं काही नाही. मी तुम्हाला हे सांगत आहे कारण मला त्याबद्दल तुम्ही प्रश्न करू नये. माझ्या सांगण्यावर तुम्हाला संशय येऊ नये, म्हणून मी हे तुम्हाला सांगत आहे. हे भगवानांनीच सांगितले आहे. तर किशताप्पा आणि त्याच्या मुलांना वाचवण्यासाठी भगवानांनी किशताप्पाचा दुर्धर आजार स्वतःवर घेतला, त्यावेळेस त्यांनी जवळजवळ १५ दिवस एक चमचाभरही पाणी घेतलं नाही. एक पटेल नावाचे डॉक्टर, भगवानांना आजारापासून दूर ठेवण्यासाठी रोज एक गोळी देत असत. त्यावर भगवान म्हणाले, “मी त्या गोळ्या दूर फेकून देत असे. मी कधीही एकही गोळी घेतली नाही. मी त्यावेळेस आजान्यासारखा दिसत असे. माझ्या भक्तांचे आजारपण माझ्यावर घेतल्यामुळे मी आजारी दिसत असे.”

“मी कधीही गोड पदार्थाची चव घेतलेली नाही.”

मग भगवानांनी त्यांच्या बालपणाविषयी सांगायला सुरूवात केली. लोकांना मी वेड्यासारखा वाटून ते कधी कधी मला औषध देऊ लागले. तेव्हा भगवान म्हणाले, “जेव्हा कोणी माझ्या अगदी जवळ येत असे, तेव्हा मी माझे तोंड घट्ट मिटून ठेवत असे.” इथे स्वामींनी एक टिप्पणी केली, “एकदा मी माझं तोंड इतकं घट्ट मिटून घेतलं की प्रत्यक्ष किंगकाँगला सुद्धा ते उघडता आलं नसतं. आणि स्वतःबद्दल बोलताना ते म्हणाले, “मी कधीही, कोणत्याही गोड पदार्थाची चव घेतलेली नाही. अगदी कॅडीसुद्धा. मी पेपरमिंट किंवा बिस्कीटाचीसुद्धा चव घेतलेली नाही. मी खातो त्या इडलीचा आकार तुम्हाला माहीत आहे?” ते म्हणाले, “अनीलकुमारला मी खातो त्या इडलीचा आकार माहीत आहे.” “मला ते माहीत असण्याचे कारण म्हणजे मी खूप वेळा स्वामींबरोबर जेवलेलो आहे. त्यांच्या इडलीचा आकार, हाताच्या लहान बोटाएवढाही नसतो. ते म्हणाले, “फारच लहान आकार.”

“मी जेवण घेतो त्यात ४० कॅलरीपेक्षा जास्त कॅलरीज नसतात.”

इथे त्यांनी असं लक्षात आणून दिलं, “आणि तसंही मला अन्नपदार्थात मुळीच रुची नाही. मी जेवणाच्या टेबलाशी जातो कारण मला पाहुण्यांचं आदरातिथ्य करायचं असतं. मला खावं लागतं. त्या पाहुण्यांना सोबत देण्यासाठी तेथे बसतो. पण मला अन्नपदार्थ आवडत नाहीत. खरोखरच, तिथे वाढलेल्या अन्नपदार्थाचा तिटकारा येतो. मला त्यात रुची नसते.”

पुढे ते म्हणाले, “मी जे काम करतो, त्याकरता शास्त्रज्ञांनी मला रोज २००० कॅलरीजची आवश्यकता आहे असे सांगितले आहे. पण मी जे अन्न घेतो, त्यात ४० कॅलरीजपेक्षा जास्त कॅलरीज नसतात. मी काम कसं करू शकतो? तुम्ही पाहत आहात नाही का? सर्व आश्रमाचे व्यवस्थापन माझ्याकडून होते. आंतर्देशीय साई संस्थांची देखभाल माझ्या एकट्याकडून होते. सर्व काम मी एकट्याने करतो. हे तुम्ही पाहत आहात.” बाबा असं म्हणाले.

तेव्हा मी म्हटलं, “स्वामी, अशक्य! आमच्या बाबतीत हे अगदी विरुद्ध आहे. आम्हाला भरपूर खावं लागतं. तुमच्या सारखं कमी खाणं आम्हाला जमणार नाही. नाही. मी त्याबद्दल माफी मागतो.” तेव्हा बाबा हसले आणि म्हणाले, “मी काय खातो ते तुला सांगितलं. माझ्याइतकंच खा असं मी सांगितलेलं नाही. तुम्ही तुमच्या रीतीने खाता. काळजी करू नकोस.” आणि सरतेशेवटी ते म्हणाले, “मी थोडेसे नाचणीचे सत्व आणि दाण्याची चटणी खातो. या अनीलकुमाराला नेहमी लोणची, मसालेदार पदार्थ, दक्षिण भारतीय पदार्थ हवे असतात.”

तेव्हा मी म्हणालो, “स्वामी, ह्या जेवणाच्या टेबलावर माझ्या शक्तीचे आणि हिंमतीचे प्रदर्शन होईल.” सर्वजण मनापासून हसू लागले.

भगवान म्हणाले, “माझ्या वजनाकडे पाहा. गेली ६० वर्षे माझे वजन फक्त १०८ पौंड आहे. अष्टोत्तरीसारखं.” अष्टोत्तरी नावाची देवाची प्रार्थना आहे. त्यात देवाची १०८ नावं आहेत. स्वामींचे वजनही १०८ पौंड आहे. “माझा रक्तदाब नियमित आहे.”

भगवान नंतर म्हणाले, “माझा रक्तदाब कायम आहे. तो कधीच खालीवर किंवा बदलत नाही. प्रवचनानंतरही तो वाढत नाही. स्वाभाविकपणे प्रवचनानंतर तो वाढला पाहिजे, पण तो वाढत नाही, तितकाच राहतो.”

ताबडतोब मी म्हणालो, “स्वामी, जे भक्तगण तुम्हाला ५० वर्षांपूर्वी भेटले होते, ते जेव्हा इथे परत येतात, तेव्हा ते म्हणतात, “हे बघा, आपण वयाने वाढलो, वृद्ध झालो, पण बाबा तसेच आहेत. ते तसेच आहेत, आणि आपल्याला थकवा येतो.”

आणि या निमित्ताने मी आणखी एक गोष्ट तुमच्या लक्षात आणून द्यायला हवी की भगवानांनी म्हटलं होतं, “मी कोणत्याही फळाला स्पर्श करीत नाही. मी नारळाचे पाणीही पीत नाही.”

मित्रांनो, पृथ्वीतलावर मला एक तरी व्यक्ती दाखवू शकाल का की जी एक चमचा नाचणीसत्व घेते, गोड खात नाही, फलाहार करत नाही, नारळाचे पाणीही घेत नाही, आईस्क्रीम खात नाही आणि दिवसाचे २४ तास कार्यरत असते? म्हणूनच ते देवस्वरूप आहेत आणि आपण माणसं आहोत.

“त्यांचा देह पूर्णतया दैवी शक्तीने व्यापलेला आहे. चैतन्यमय आहे.”

काही वर्षांपूर्वी स्वामींच्या बरोबर एक वयस्कर माणूस राहत होता. कारुण्यानंद नावाचा संतपुरुष होता. तुमच्यापैकी काही जण त्यांना भेटले असतील. कारुण्यानंद हे भगवी कफनी वापरत. ते मला नेहमी सांगत असत, “स्वामींचा देह हा मानवी आहे असं समजण्याची चूक करू नकोस. नाहीच. त्यांचा देह चैतन्याने भरलेला असतो. त्यांचा देह दैवी आहे तर आपले देह मानवी आहेत. ते पूर्णपणे निराळे आहेत. त्यांच्या देहाबरोबर आपल्या देहाची तुलना करू नकोस. ते पूर्णपणे वेगळे आहेत.”